

1871
L.35. No. 60
HE
KATIKIHAMA,

HE AHA, HE AHA.

UPOKO I.—KI TE ATUA.

- 1 *Nawai koe i hanga?*
Na te Atua.
- 2 *He aha koia te Atua?*
He Wairua nui, he Wairua ora tonu: koia anake te Wairua o mua rawa, o tua iho, o tua iho, o tua iho; ko tona Wairua ora tonu ia, ekore e mate.
- 3 *Kei hea te Atua?*
Kei nga wahi katoa ra.
- 4 *He aha te mea e taea te hanga e te Atua?*
Ka wai ngakau ia ki te aha ra nei, ka taea.
- 5 *E matau ana te Atua ki nga mea katoa?*
Ae ra hoki: e matau ana ia ki nga wakaro o te ngakau; ki nga kupu, ki nga hanga katoa o te tangata.
- 6 *E wakawakia ra nei tatou e ia, mo a tatou wakaro, mo a tatou hanga katoa?*
Ae ra hoki: a te ra wakamutunga o te ao mariri, ka wakawakia katoatia

nga hanga, me nga mea huna katoa, ahakoa pai, ahakoa kino.

7 *E aroha ana te Atua ki a koe?*

Ae ra hoki: E aroha ana ia ki nga mea katoa nana i hanga.

8 *He aha nga mea a te Atua i hanga?*

Ko nga mea katoa, ko te tangata ano hoki.

UPOKO II.

KO TE OROKOHANGANGA
O TE TANGATA.

9 *I pehea koia tote Atua hanganga i te tangata?*

I hanga tona tinana ki te puehu o te wenua.

10 *No te puehu oti tona wairua?*

Kahore: Na te Atua i ha iho te manawa ora ki roto ki ona pongaonga; a, ka wai wairua ora tonu te tangata.

11 *Kia aha ai tetangata i hanga ai e te Atua?*

Kia matau ai ia ki te Atua, kia aroha ai, kia ora tonu ai ki ko i a ia ra.

12 *Iwakanohoia e te Atua te tangata tuatahi, me te wahine tuatahi ki hea?*

Ki te mara ki Pararaihi.

13 *He mea hanga te tangata ki te ritenga o wai?*

Ki te ritenga o te Atua.

14 *E hia nga mea a te tangata i rite ki ta te Atua?*

Ko te atamatau, ko te pai, ko te hari, ko te mate kore.

UPOKO III.

KO TE OROKOMATENGA
O TE TANGATA.

15 *I noho tonu ra nei o tatou Tupuna i te pai, i te hari?*

Kihai: I kino raua ki te Atua, na, pa iho ki a raua te mate.

16 *He aha koia te kino?*

He pake ano ki te ture o te Atua.

17 *He aha te ture a te Atua ki o tatou Tupuna i Pararaihi?*

I tonoa raua e ia, kia kua raua e kai i te rakau wakamatauranga ki te pai, ki te kino.

18 *I rongoro ra nei raua ki tana tono?*

Kihai: I kai ano raua.

19 *I ahatia raua mo ta raua kainga?*

I wiu raua ki waho o Pararaihi, pa iho ki a raua te mauahara, te mamae, me te mate.

20 *Ki a raua anake te mate mo ta raua kino?*

Kahore: ki nga tangata katoa ra hoki.

21 *Ka pehea te panga o te mate ki nga tangata katoa?*

He wanau kino te wanau o nga tangata katoa, heoi me te pirau te kino o te ngakau; e hiahia tonu ana ki te kino, na tenei te tangata ka mate wawe ai.

22 *E pehea ana te wanautanga hetanga o te tangata?*

Ka wanau te tamariki, kei a ia te wakapehapeha, te ngakau tohe, te ngakau aroha ki te ao nei, te ngakau ekore e aroha ki te Atua.

UPOKO IV.

KO TE WAKAORANGA O TE
TANGATA.

23 *Mawai tatou e waka-ora i te kino?*

Ma Ihu Karaiti, ma te Tamaiti a te Atua.

24 *I ahatia a Ihu Karaiti kia ora ai tatou?*

Ka wai tinana ia, tukitukia ana hei utu mo a tatou hara; a, ka ara ake ia i te mate, ka kake ki runga ki te rangi.

UPOKO V.

KO TE RANGI ME TE
REINGA.

31 *He aha koia te Reinga?*

He kopua pouri, ki tonu i te ahi wanariki.

32 *E ahatia te hunga kino i reira?*

Ka tahuna te tinana ki te ahi, ka mamae te wairua i te riri o te Atua.

33 *Ko ahea mutu ai o ratou mamae?*

Ekore ra e mutu, hore rawa rawa.

34 *Kohea te hunga wakapono ina ka mate ratou?*

Ko runga ko te Rangi.

35 *He kainga pehea te Rangi?*

He kainga marama, he kainga hari, he kainga hihii.

36 *Ka pehea te hunga pai ina ka tae atu ratou ki reira?*

Ka manawareka, ka hari tonu; ake, ake, ake.

37 *Kahore o reira mate?*

Kahore: ekore ratou e mate i te rawa kore, ekore e rongoro i te mamae, ekore e kino.

38 *Me te ahua o te ahanga tinana?*

He tinana ekore rawa e mate, me te ahua o te tinana uira o Ihu Karaiti.

39 *He ahataratou mahi?*
He wakapai ki te Atua,

25 *Ma tona wakatanga-tatanga, ma tona matenga ka aha ai tatou?*

Ka houhia mai ai te rongoro kia tatou mo te hara, ka hara kore ai tatou, ka kawea ai ki runga ki te rangi.

26 *E ora nga tangata katoa i a ia.*

Kahore: koratou anake e ripeneta ana, e wakapono ana ki a ia.

27 *He aha koia te ripe-netanga?*

He koingotanga no te ngakau mo aku kino, he waki hoki, he wakamahuetanga, a, he rapu hoki kia murua ai e te Atua.

28 *He aha te wakapono ki a Ihu Karaiti?*

He wakarongo ki ana korero, he wakapono ki te mea, e, ko tona matenga anake te mea e ora ai tatou.

29 *E taea ra nei enei mea e koe anake?*

Ekore e taea e a hau anake, me inoi e a hau kite Wairua o te Atua, he wakakaha i a hau, ka taea.

30 *E ahatia ratou ekore e ripeneta, ekore e wakarerere i a ratou kino, ekore e wakapono ki a Ihu Karaiti, ekore e rongoro ki aia?*

Ka mate ratou, ka panga ki roto ki te ahi nui o te reinga.

he mahi ki a ia, he mahi aroha tetahi ki tetahi.

40 *Me aha koe ka tae ai ki tera kainga hari, ki tera kainga uira?*

Kia hara kore taku ngakau, kia tika tonu taku mahi i tenei ao.

41 *He aha te ngakau hara kore?*

He ngakau ekore e riri, ekore e wakapehapeha, ekore e aroha ki te ao nei, ki nga tini mea kino; otira, kia aroha ki te Atua i toku ngakau katoa, i te hina- ngaro katoa, i te wairua katoa, i te kaha katoa.

42 *Me pehea kia tika tonu ai te mahi i tenei ao?*

Me mahi tika ki te Atua, ki te tangata ano hoki: me to te Atua kupu tapu hoki.

43 *He aha tau mahi tika ki te Atua?*

Ko toku mahi tika ki te Atua koia tenei, he wakarite i ona ture, he wakarangatira ki a ia, he karakia ano hoki.

44 *He aha tau mahi tika ki te tangata?*

Ko toku mahi tika ki te tangata koia tenei: kia rongo a hau ki oku matua, kia wakarangatira ki nga rangatira, kia pono tonu taku korero, kia tika taku mahi, kia atawai, kia houhia te rongo ki nga tangata katoa.

45 *Me pehea ka taea ai enei mea?*

Ma te atawai o te Atua ka taea ai.

46 *He aha te atawai o te Atua?*

Ko te kaha o te Wairua Tapu e wakakahangia tatou kia wakapono, kia aroha ki te Atua, kia mahi ki a ia.

47 *Me pehea tatou ka wiwi ai ki te atawai o te Atua?*

Me wakarite tonu ki nga mea e paingia ai tatou.

48 *Ko ehea rawa nga mea e paingia ai tatou?*

Ko te karakia huna, ko te karakia nui, ko te rapu i te pukapuka, ko

te wakarongo ki nga korero a te Ariki, ko te hapa tapu, ko te wakaririka.

49 *Ko ahea mutu ai te wakarite ki enei mea?*

Ekore e mutu, a—mate noa.

50 *Wakahuatia mai te inoinga a Ihu Karaiti.*

E to matou Matua i te rangi, kia tapu tou ingoa. Tukua mai tou rangatiratanga. Kiameatia tou hiahia ki te wenua, me tou hiahia i te rangi. Homai ki a matou aiane ta matou kai mo tenei ra. Murua a matou hara, me matou hoki e muru nei i nga hara a ratou e hara ana ki a matou. Kaua matou e kawea atu ki te wakawainga; otiia, wakaorangia matou i te kino: Nau hoki te rangatiratanga, me te kaha, me te kororia, ake, ake, ake. *Amene.*

51 *Wakahuatia mai nga mea e wakapono ai koe.*

E wakapono ana a hau ki te Atua te Matua kaha rawa, te kai hanga i te rangi me te wenua: ki a Ihu Karaiti ano hokitana Tamaitikotahi to tatou Ariki, i wakameatia e te Wairua Tapu, i wakawanautia e te wahine e Meri, mate iho i a Ponotio Pirato, ripekatia ana, mate rawa, tanumia ana, heke atu ana ia ki te reinga; no te po toru i ara ake ai ia i te mate, kake atu ana ki te rangi, tera te noho i te ringaringa matou o te Atua te Matua kaha rawa. E ahu mai ia i reira ki te wakawa i nga tangata ora me nga tangata mate. E wakapono ana ano hoki a hau ki te Wairua Tapu, ki te hahi tapu puta noa i te ao, ki te nohanga tahitanga o te hunga wakapono, ki te murunga o te hara, ki te aranga mai o te tina, me te ora tonu.

Amene.

He Katikihama ki nga Ingoa o te Karaipiture.

- 1 *Ko wai a Arama?*
Ko te tangata tuatahi i hanga e te Atua, ko te matua o tatou katoa.
- 2 *Ko wai a Iwi?*
Ko te wahine tuatahi, ko te matua wahine o tatou katoa.
- 3 *Ko wai a Keina?*
Ko te tamaiti matamua o Arama; nana i patu tona teina a Aperā.
- 4 *Ko wai a Aperā?*
Ko te tangata pai, pai ke atu i a Keina, koia ano a Keina i riri ai ki aia.
- 5 *Ko wai a Enoka?*
Ko te tangata i paingia e te Atua, a, tangohia atu ana ki te rangi, kihai mate.
- 6 *Ko wai a Noa?*
Ko te tangata pai i wakaorangia i te wakaparemotanga o te ao.
- 7 *Ko wai a Hōpa?*
Ko te tino tangata wakanawanui ki nga mamae, ki nga mea i tangohia.
- 8 *Ko wai a Aperahama?*
Ko te kai wakarite mo nga tangata wakapono, he wanau-nga ano hoki no te Atua.
- 9 *Ko wai a Ihaka?*
Ko te tama a Aperahama, ko ta te Atua i korero ai.
- 10 *Ko wai a Hera?*
Ko te wahine a Aperahama, ko te matua wahine o Ihaka.
- 11 *Ko wai a Hakopa?*

- Ko te tamaiti wakamutunga o Ihaka.
- 12 *He aha ianei a Iharaira?*
He ingoa hou ra, na te Atua ano i hua ki a Hakopa.
- 13 *Ko wai a Hohepa?*
Ko te tama a Iharaira i pai ai; otira, i hae ano ana tuakana ki aia, a, hokoa ana ia hei pononga.
- 14 *Ko wai te tekau ma rua o nga tupuna?*
Ko nga tamariki kotahi tekau nei ma rua a Hakopa, ko nga matua o te iwi o Iharaira.
- 15 *Ko wai a Pero?*
Ko te Kingi o Ihipiti, i pāremo ia i te moana wero, me tona taua katoa.
- 16 *Ko wai a Mohi?*
Ko te kai ho atu ture ki nga tangata o Iharaira, nana ratou i arahi puta noa atu i te koraha.
- 17 *Ko wai a Arona?*
Ko te tuakana o Mohi, ko ia ano te tohunga nui matamua o Iharaira.
- 18 *Ko wai nga tohunga?*
Ko ratou ra i mea i nga pātunga tapu ki te Atua, i ako i ana ture ki te tangata.
- 19 *Ko wai a Hohua?*
Ko te kai arahi o Iharaira i te matenga o Mohi, a nana i wakaputa ratou ki te wenua i meinga i mua.
- 20 *Ko wai a Hamahona?*
Ko te tino tangata kaha

rawa; kotahi mano o ana hoa riri i maru i aia ki te kauwae ahi.

- 21 *Ko wai a Irai?*
Ko te kaumatua pai; otira, i riria ia, no te mea kihai ia i riri ki ana tamariki kino.
- 22 *Ko wai a Hamiora?*
Ko te poropiti i karangatia e te Atua i tana tamarikitanga.
- 23 *Ko wai nga Poropiti?*
Ko nga tangata i akona e te Atua hei wakaporopiti i nga mea e puta mai a mua atu, kia wakakitea tana hiahia ki te ao.
- 24 *Ko wai a Rawiri?*
Ko te tangata i rite tona ngakau ki to te Atua, i wakanuia ake ia, i aia e tiaki hipi ana, hei kingi.
- 25 *Ko wai a Korāia?*
Ko te tino tangata nui i maru i a Rawiri, he mea kotaha ki te kowatu.
- 26 *Ko wai a Apoharama?*
Ko te tama kino a Rawiri, i tutu nei ki tana matua, a, maru iho ia, i aia e werewere ana i runga i te rakau.
- 27 *Ko wai a Horomona?*
Ko te tamaiti a Rawiri i pai ai ia, ko te Kingi o Iharaira, ko te tino tangata mohio o nga tangata katoa.
- 28 *Ko wai a Hohaia?*
He kingi taitamariki rawa: he ngakau tona kihai wakakake, i wehi ia ki te Atua.
- 29 *Ko wai a Ihaia?*
Ko te poropiti i nui ake ana korero ki a Ihu Karaiti i era atu katoa.

- 30 *Ko wai a Iraia?*
Ko te poropiti i tangohia ki te rangi, ki te nohoanga kapura.
- 31 *Ko wai a Iraiha?*
Ko te poropiti i taunutia e nga tamariki, a, na te pea ratou i haehae.
- 32 *Ko wai a Kihēhai?*
Ko te pononga korero teka o te poropiti, a, wakapangia ana ia ki te reparatanga, kihai rawa nei i taea te rongoa.
- 33 *Ko wai a Hona?*
Ko te poropiti i takoto i roto i te puku o te tohora i nga ra e toru, i nga po e toru.
- 34 *Ko wai a Raniera?*
Ko te poropiti i wakaorangia i te nohoanga raiana, no te mea i inoi ia ki te Atua.
- 35 *Ko wai a Hetaraka, a Mihaka, a Aperaniko?*
Ko nga Hurai tokotoru, kihai ra i pai kia koropiko ki te wakapakoko, a, maka ana ki te kapura nui, kihai hoki i wera.
- 36 *Ko wai a Nepukaneha?*
Ko te kingi wakakake o Pāpurona, i haurangi haere, a, aia haeretia ana ki nga kararehe.
- 37 *Ko wai a Ihu Karaiti?*
Ko te Tama a te Atua, ko te kai wakaora i te tangata.
- 38 *Ko wai te wahine a Meri?*
Ko te matua wahine o Ihu Karaiti.
- 39 *Ko wai a Hohepa te Kamura?*
Ko te tangata i hengia nei i meinga ko ia te matua o te Karaiti, mo te mea i marena

ia ita te Karaiti matua wahine.
 40 *Ko wai nga Hurai?*
 Ko nga tamariki o Aperahama, o Ihaka, o Hakopa, na te Atua ratou i wiriwiri hei iwi mona.
 41 *Ko wai nga tau iwi?*
 Ko nga iwi katoa, ko nga Hurai ia, me kape.
 42 *Ko wai nga Hiha?*
 Ko nga Kingi nui o Roma, ko nga rangatira o te ao.
 43 *Ko wai a Herora nui?*
 Ko te Kingi o Huria, nana nei i patu nga tamariki katoa o Peterehema, e hua, e mate te Karaiti.
 44 *Ko wai a Hoani te kai iriiri?*
 Ko te poropiti nana nei i mea atu ki nga Hurai, kua tae mai te Karaiti.
 45 *Ko wai tetahi atu Herora?*
 Ko te Kingi o Kariri, nana nei i pouto te matenga o Hoani te kai iriiri.
 46 *Ko wai nga akonga o te Karaiti?*
 Ko te hunga i wakamatauria e ia. Ko ia ano to ratou rangatira.
 47 *Ko wai a Natanahira?*
 He akonga no te Karaiti, he tangata hore ana tinihanga.
 48 *Ko wai a Nikorima?*
 Ko te akonga wehi, i haere atu ki a Ihu i te po.
 49 *Ko wai a Raharuha?*
 He wanauga no te Karaiti, nana nei i wakaora ake i te mate. Kua mate ke ia, ka po wa.

50 *Ko wai a Mata?*
 Ko te tuahine o Raharuha, i raruraru pu ia i te takanga kai ma te Karaiti.
 51 *Kowai a Meri te teina o Mata?*
 Ko te wahine i wiriwiri nei i te mea pai; i wakarongo ia ki a Ihu e kauwau ana.
 52 *Ko wai nga Apotoro?*
 Ko te kau ma rua i wiriwiria e te Karaiti, hei wakapua ki i tana rongopai.
 53 *Kowai a Haimona Pita?*
 Ko te apotoro i wakateka nei ki te Karaiti, a, ripeneta iho.
 54 *Ko wai a Hoani?*
 Ko te apotoro i paingia, i wakawirinake ki te uma o te Karaiti.
 55 *Ko wai a Tomati?*
 Ko te apotoro kihai nei i wakapono wawe ki te aranga ake o te Karaiti i te mate.
 56 *Ko wai a Hura?*
 Ko te akonga kino, nana nei te Karaiti i tinihanga ki te kahi.
 57 *Ko wai a Kaiapa?*
 Ko te tino tohunga ra, nana nei i wakamate a te Karaiti.
 58 *Kowai a Ponotio Pirato?*
 Ko te Kawana o Huria, nana nei i mea kia ripekatia a te Karaiti.
 59 *Ko wai a Hohepa o Aramatia?*
 Ko te tangata taonga nui, nana nei i tanu te Karaiti ki tona ana ano.
 60 *Ko wai nga kai tuhituhi tokona o te rongopai?*

Ko Matiu, ko Maka, ko Ruka, ko Hoani. Na ratou i tuhituhi te korero mo te Karaiti, tana oranga, me tana matenga.

61 *Ko wai a Ananaia raua ko Hapaira?*

Ko te tangata raua ko tana wahine i wakamatea mo te korero teka.

62 *Ko wai a Tipane?*

Kotetangata tuatahi i wakamatea mo te Karaiti.

63 *Ko wai a Paora?*

He taitamariki, i mua he kai wakamate, muri iho he Apotoro mo te Karaiti.

64 *Ko wai a Roka?*

He wahine pai, ko ia i hanga i nga kakahu mo te hunga rawa kore, a, wakaarahia ake ana i te mate.

65 *Ko wai a Eriama?*

He tangata kino i wakamatapotia, mona i korero kino ki te rongopai.

66 *Ko wai a Aporo?*

He tangata hauhau ki te korero i te rongopai.

67 *Ko wai a Uluka?*

Ko te tamaiti i moe i te kauwautanga, a, taka iho ana, tangohia rawatia ake, kua mate.

68 *Ko wai a Timoti?*

Ko te minita i matau nei ki nga karaipiture i tana nobohinganga.

69 *Ko wai a Akaripa?*

Ko te Kingi i wahi iti wakakaraitianatia.

KO NGA TURE O TE ATUA.

I He aha koia nga ture o te Atua?

Ko aua korero i koreroatia e te Atua i te rua o nga tekau o nga upoko o te pukapuka o Ekoroha, ka mea: Ko hau ano a Ihowa ko tou Atua; naku koe i wakaputa mai i te wenua i Ihipiti i te ware pononga.

I Aua ra ki a koe tetahi Atua ke atu i mua i ahau.

II Aua hoki koe e hanga i tetahi wakapakoko mou, i tetahi ritenga o tera i runga i te rangi, i raro i te wenua, i roto i te wai i raro i te wenua. Aua hoki koe e koropiko ki a ratou; aua e mahi mo ratou; na, ko ahau a Ihowa tou Atua, he Atua tupato, e wai ana i te hara o nga matua ki nga tamariki ki te toru, ki te wa o nga wakatupuranga a ratou e kino ana ki ahau: a ka atawaitia e ahau nga mano e aroha ana ki ahau, e wakarite ana i oku ture.

III Aua hoki te ingoa o Ihowa tou Atua e wakahuatia noatia; ekore hoki e meinga e Ihowa, he tangata tika te tangata e wakahua noa ana i tona ingoa.

IV Kia mahara ki te ra

hapati, kia tapu; e ono nga ra e mahi ai koe, a, mahia katoatia tau mahi; na, ko te ra witu te hapati o Ihowa tou Atua. Aua ra e mahia tetahi mahi i taua ra, e koe, e tou tamaiti, e tou tamahine, e tou pononga tane, e tou pononga wahine, e ou kararehe, me tou manuwiri i roto i ou tatau. E ono hoki nga ra i hanga ai e Ihowa, te rangi, te wenua, te moana, me nga mea katoa o roto; a, okioki ana i te ra witu; na reira i wakapaingia ai te ra hapati e Ihowa, a, wakatapua ana.

W E rongo ra koe ki tou matua tane, ki tou matua wahine, kia roa ai tou noho i te wenua e homai ana ki a koe e Ihowa tou Atua.

VI Aua koe e patu.

VII Aua koe e puremu.

VIII Aua koe e tahae.

IX Aua tou hoa e koretia tekatia.

X Aua koe e hiahia ki te ware o tou hoa; aua ano hoki koe e hiahia ki te wahine o tou hoa, ki tona pononga tane, ki tona pononga wahine, ki tona okiha, ki tona abi, ki tetahi o nga mea o tou hoa.

2 E wakarite ana ko

ia te tangata i ana Ture?

Kahore ra hoki. Hore rawa he ra ekore e he.

3 *A ka oti te tangata te tuku e te Atua kia marara ke?*

Kahore. I mua, i korero ia he mea mea mai e ana pononga, e nga poropiti; muri iho nei e Ihu Karaiti; ko ia hei karanga ki te tangata katoa, kia haere atu ki a ia, kia ora ai.

4 *Kowai ra a Ihu Karaiti?*

Ko te Tama a te Atua, ko te kai wakaora i te ao.

5 *He aha ta Ihu Karaiti i mea, kia ora ai te tangata?*

I rongo ia ki te ture a te Atua; a, mate iho ia hei utu mo te tangata, te tika mo te he, kia arahina ai tatou ki te Atua.

6 *I peheatia a Ihu Karaiti i mate ai?*

I titia ia ki te ripeka, a, mate noa.

7 *I mahara ano a Ihu Karaiti ki ta te tangata hiahia, kapatua ia?*

Ae: i mea atu ano ia ki ana akonga ka patua ia: mo reira hoki ia i heke iho ai i te rangi.

8 *I pehea a Ihu Karaiti i tona hopukanga ai e te tangata?*

Kihai kuihi tona waha: a, i tona tarenga i runga i te ripeka, i inoi atu ia ki tana Matua mo te kai patu i a ia, i mea, E Pa, murua a ratou hara, ekore hoki ratou e mahara ki ta ratou e mea nei.

9 *I ahatia ia muri iho i tona matenga?*

I tanumia: a, no te potu i ara ake ai ia i te mate; e wa te kau nga ra i kite ai ana akonga i a ia; i ako ai ano hoki ia i nga mea o te rangatiratanga o te Atua; a, kake atu ana ki te rangi.

10 *E aha ianei a Ihu?*

E tiaki tonu ana i tona hunga, a, e ora tonu ana ia hei kai inoi mo ratou.

11 *He aha nga poro-poroaki a Ihu ki ana akonga?*

Haere ra koutou, akona ra nga tau iwi katoa, iriiria ki te ingoa o te Matua, o te Tamaiti, o te Wairua Tapu; akona ra kia rongo i nga mea katoa i mea ai a hau ki a koutou, ko ia e wakapono ana, a, ka oti te iriiri, te ora; oti ra, ko ia ekore e wakapono te mate.

12 *Ma te aha tatou ka wakapono ai?*

Ma te Wairua Tapu.

13 *Me aha ka wiwi ai tatou ki te Wairua Tapu?*

Me inoi ki te Atua.

14 *E ahei koia tatou te wakapono, ki te kahore te Wairua Tapu?*

Kahore ra hoki. E mate katoa ana te tangata i te kino, a ko te Wairua anake hoki te wakawaiwahi ana, te wakaora ana.

15 *E mea ana koe e kino tonu ana te tangata; ko te aha hei wakakino i a ia?*

Ko Hatana ra e mahi ana i roto i te ngakau kino o te tangata.

16 *Kowai a Hatana?*

Ko te wairua kino i maka iho i te rangi mo ana kino, a, e haerere ana me te rai-ana tangi, e rapu ana i te tangata kia pau i a ia.

17 *Me pehea tatou kei pau i a ia?*

Ka oti te tuhituhi, Me wawaiki te rewera, a, e oma ia i a koutou; awi atu ki te Atua, a, e awi mai ia ki a koutou.

18 *He hiahia aha tana ki a tatou?*

He hiahia kia rite tatou ki a ia i te kino, kia wakarerea tatou e te Atua, kia waiho hei taurekareka mona; a ka mate tatou, kia kaweā ki te reinga ki te kainga kapura wanariki, mamae mutunga kore; he wahi kua oti nei te taka mo te rewera me ana karere.

19 *Ki te mea he tamaiti koe no te Atua, kohea koe?*

Ko te rangi, ko te wahi marama, hari, aroha; ko te nohoanga ia o te Atua.

20 *Kahore o reira mamae?*

Kahore. Kahore he mamae, kahore rawa he kino.

21 *He aha ra te tangata katoa te mahara ai ki te rangi?*

Ki ano ratou i matau noa ki te Atua; he tamariki hoki no te rewera; nana o ratou kanohi i pare kei kite ratou; nana o ratou ngakau i wapakake kei wakapono, kei ora tonu ratou.

22 *Ko o tatou wairua anake te ora ki te rangi?*

Ko te wairua tahi ano ko te tinara. Ko a te mutunga o te ao, wakatangihia ai te tetere a te Atua, a, ka wakaarahia te hunga mate ki te ora tonu: ko te hunga tika ki te oranga mutunga kore, ko te hunga hara ki te mamae mutunga kore.

HE INOINGA MO NGA TAMARIKI.

E TE ATUA, homai ki a hau he ngakau marama, kia matau ai ahau ki enei mea katoa. Kia kua a hau e wareware; otia, kia mahara tonu ai toku ngakau ki enei mea papai, kei kuware a hau. E te Ariki, kei a koe te matauranga me te atawai; homai ra pea tou Wairua Tapu, Mana ahau e arahi i taku rapunga, kia matau ai i te ritenga o tau pukapuka tapu: a, ka mutu aku mahi katoa ki a koe i tenei ao, kia tae atu toku wairua ki tou okiokinga pai ki runga ki te rangi. Homai enei mea mo ta Ihu Karaiti te kai wakaora i te ao. *Amenē.*

MANGUNGU: